

J. Wever en M.F. Andriessen, De strafrechtelijke procedure voor jeugdigen, Arnhem, Gouda Quint, 1983, IX + 121 blz.

De auteurs van het hier besproken boekje willen een overzicht bieden van het Nederlandse formele jongerenstrafrecht. Een bijzonder aandachtspunt hierbij is de rechtspositie van de jeugdige verdachte.

De auteurs vangen aan met een historisch overzicht van het strafrechtelijke jeugdrecht. Hoewel op sommige plaatsen ietwat overladen, wordt hier toch een interessante weergave gegeven van de discussie 'straffen of helpen' die deze eeuw heel het debat omtrent de aanpak van jongerendelinquentie heeft overheerst en nog overheerst.

Vervolgens wordt de juridische regeling van de verschillende fasen van de strafvordering betreffende jeugdigen beschreven. Achtereenvolgens komen de opsporingsfase, de vervolgingsfase en de terechtzitting aan de orde.

Daarna wordt ook een stuk materieel jeugdstrafrecht bekeken, nl. de verschillende straffen en maatregelen die de kinderrechter kan opleggen.

In een slotbeschouwing stellen de auteurs voorop dat de dubbele functie van de kinderrechter, nl. de jeugdige beschermen én bestraffen, heeft geleid tot een onaanvaardbare afbouw van rechtswaarborgen voor minderjarigen. Het invoeren van deze rechtswaarborgen moet echter niet noodzakelijk leiden naar de toepassing van het volwassenenstrafrecht op jeugdigen. Een derde weg is mogelijk.

Het boek is voornamelijk een beschrijving van de juridische regels die het strafproces voor jongeren beheersen. Alhoewel enkele passages vlotter hadden kunnen worden geschreven, wordt de behandelde materie over het algemeen op een overzichtelijke wijze behandeld.

Het boek blijft echter niet beperkt tot een louter formeel-juridische beschrijving van de strafrechtelijke procedure voor minderjarigen.

De auteurs hebben oog voor de maatschappelijke discussie die zich rond het jeugdstrafrecht afspeelt. Vooral de hervormingsvoorstellen van de door de overheid ingestelde commissie-Anneveldt worden hier behandeld.

Verder heeft men ook aandacht voor de praktische toepassing van de juridische normen en voor praktijken die niet in de wet terug te vinden zijn, zoals het politiesepot. Hierbij wordt ook verwezen naar criminologisch onderzoek dat op deze gebieden is verricht.

Tenslotte formuleren de auteurs heel wat kritische bedenkingen, vooral m.b.t. de enorme machtsconcentratie in hoofde van de kinderrechter en de hieraan gekoppelde zwakke rechtspositie van de minderjarige. De kinderrechter is in Nederland tegelijk onderzoeksrechter, raadkamer, strafrechter ten gronde, beroepsinstantie (tegen zijn eigen beslissingen!) en strafuitvoeringsrechter. Tevens speelt hij een rol bij de vervolgingsbeslissing. Op verschillende plaatsen worden vragen gesteld over de verenigbaarheid van de Nederlandse strafrechtelijke procedure voor jongeren en het Europese Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Het is wel jammer dat de auteurs op deze zeer belangrijke vraag niet nader ingaan.

Het boek laat wel een gevoel van onvoldaanheid achter. De vraag rijst of de formule van een juridisch werk dat hier en daar gekruid wordt met crimineel-politieke en criminologische beschouwingen wel gelukt is.

Het boek is zeker geen diepgaand referentiewerk, waar de juristen die beroepshalve met deze materie in aanraking komen, een oplossing vinden voor hun praktische problemen. Zij zullen waarschijnlijk dan ook weinig nieuws vinden in dit boek. Diegenen die geïnteresseerd zijn in beleidskwesties of in criminologisch onderzoek naar de toepassing van juridische regels in de praktijk, komen ook niet aan hun trekken. Deze punten komen slechts zijdelings aan bod. En voor de welzijnswerkers die willen weten hoe de strafrechtelijke procedure voor jeugdigen er in grote lijnen uitziet, zal het boek op vele plaatsen dan weer te juridisch zijn.

Men kan zich afvragen of men niet te veel doelgroepen tegelijk heeft willen bereiken, zodat tenslotte niemand echt zijn gading vindt.

Het boekje richt zich uiteraard in de eerste plaats tot de Nederlandse lezer. De Vlaamse lezer die niet enige voorkennis heeft van de Nederlandse strafverordering kan wel enige moeilijkheden ondervinden bij de lezing van het boek. Ook op terminologisch vlak kunnen zich moeilijkheden voordoen.

Voor wie deze bagage wel heeft, is het boekje zeker lezenswaardig. Men krijgt een mooi overzicht van de Nederlandse strafrechtelijke procedure voor jeugdigen en men wordt aangezet tot een reflexie over het jeugdrecht.

Een beschrijving van een vreemd rechtsstelsel zet steeds aan tot een vergelijking met het eigen recht. Een boek dat de rechtspositie van minderjarigen centraal stelt, roept op dit gebied ook vragen op over ons recht.

Een opvallend kenmerk van het Nederlandse systeem is de ongelofelijke verstrengeling van verschillende functies in de persoon van de kinderrechtter. Daardoor beschikken de Nederlandse jeugdigen nog over minder rechtswaARBorgen dan de Belgische. Dit zegt niet zozeer iets over ons jeugdbeschermingsrecht, dat ook niet bepaald een hoog rechtsgehalte bezit, maar wel heel veel over het Nederlandse recht.

J. Smets

Lambrechts A.M., Simoens D., e.a., Provinciale Beroepskamers, Vereniging Belgische Steden en Gemeenten, Instituut Sociaal Recht, K.U.-Leuven, 1982, 218 p.

Het is een opmerkelijk verschijnsel binnen het welzijnswerk dat, bij de Wet op de O.C.M.W.'s, het recht op maatschappelijk welzijn voor iedereen erkend en vooral afdwingbaar wordt. De hiervoor nieuw opgerichte administratieve rechtscolleges worden 'Provinciale Beroepskamers' genoemd. Het boek, dat de neerslag is van een studiedag (op 12 maart 1982 te Leuven en op 26 maart te Kortrijk) is een gezamenlijke uitgave van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten (V.B.S.G.) en het Instituut voor Sociaal Recht K.U.-Leuven.

Het omvat de volledige teksten van de referaten en een samenvatting van de discussies in de werkgroepen en van de plenaire paneldiscussie.

We overlopen de bijdragen van de 4 auteurs.

Dries Simoens, e.a. assistent K.U.-Leuven, gaat in *'De provinciale beroepskamers: hoge verwachtingen...'* (p. 7) de achterliggende filosofie na van de oprich-